

з якими вони виступають на заняттях. При засвоєнні матеріалу студенти ставлять питання, дискутують. Це означає, що їм не байдужі факти про боротьбу за українську державність, вони стають більш впевнені у собі.

Видатний український педагог Г. Ващенко розглядав значення історії у контексті прищеплення виховного ідеалу, що витримав випробування часом і відповідною психологією народу, тобто національного ідеалу. Таким чином, процес навчання історії поєднує в собі освітню, розвивальну і виховну функції, які повинні бути нероздільними. Специфіка історії як суспільної дисципліни полягає в тому, що вона містить у собі великий потенціал для формування соціального усвідомлення студентів, залучаючи їх до системи цінностей, норм і відносин суспільства.

Таким чином, на заняттях історичних дисциплін відбувається виховання студентів на гуманістичних цінностях та історичних традиціях своєї нації і інших народів світу. Вивчення історії спрямоване на творчий саморозвиток особистості студента, розвиває чуттєво – емоційні здібності, такі необхідні для формування гідного громадянина своєї держави, який утверджує в суспільстві національну ідею.

Список використаних джерел:

1. Ващенко Г. Виховний ідеал // Полтавський вісник. – 1994. – С. 50-192.
2. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія; Навч. посіб. К., 1995. – 340 с.
3. Гнатюк В. Національне виховання як складова у побудові громадянського суспільства // Світ виховання. – 2004. – № 1. – С. 33-36.
4. Концепція формування світогляду громадянина України // Освіта. – 1996. – 20 листопада.
5. Педагогические апокрифы. Этюды о В.А.Сухомлинском. – Х.: Акта, 2008. – 437 с.
6. Про стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016 – 2020 роки. Указ Президента України від 13.10.2015 № 580.
7. Чижевський Б.І. Актуальні проблеми побудови системи виховання в умовах державотворення // Педагогіка і психологія. – 1997. – № 1. – С. 111-118.
8. Щербань П.М. Національне спрямування навчального процесу вищої школи // Проблеми освіти. – 2002. – Вип. 27. – С. 54-66.

Вернер О.Ю.

*вчитель початкових класів I кваліфікаційної категорії,
Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 52*

ДЕЯКІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Стан сучасної освіти у загальноосвітніх навчальних закладах характеризується якісними змінами її змісту, які спрямовані, зокрема, і на розвиток творчих здібностей дитини, як найважливішого завдання початкової освіти з метою пробудження у школярів ініціативи та самостійності у прийманні рішень, звички до вільного самовираження, впевненості у собі.

Багато таланту, розуму та енергії вклали у розробку педагогічних проблем, пов'язаних із творчим розвитком особистості, видатні педагоги

Б. Асаф'єв, Н. Сац, Г. Рошаль, Б. Яворський, І. Дичківська, Ш. Амонашвілі та інші.

Метою тез є окреслення науково-методичного змісту реалізації творчої основи діяльності вчителя початкових класів, а саме пробудження в учнів пізнавальної активності.

Розвиток креативних здібностей у дітей, виховання творчої особистості є одним із першочергових наукових та практичних завдань, які має вирішувати кваліфікований вчитель. Урок залишається основною формою навчання і виховання. Учні початкових класів під час навчальної діяльності вирішують завдання, спрямовані на розвиток їх уяви, мислення, фантазії, здатності аналізувати, робити висновки.

Для розвитку творчого мислення і уяви можна пропонувати такі завдання: класифікувати об'єкти, ситуації, явища за різними підставами; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; бачити взаємозв'язки та виявляти нові зв'язки між системами; розглядати систему в розвитку; робити припущення; виділяти протилежні ознаки об'єктів; виявляти і формувати протиріччя.

Під час уроків у початковій школі для розвитку креативності учнів необхідно використовувати такі форми і методи роботи, як обговорення прочитаних творів, дій персонажів, складання та інсценування казок, використання прислів'їв, приказок, фразеологізмів, крилатих висловів при читанні або створенні самими учнями власних маленьких оповідань.

Більшої ефективності у розвитку творчих здібностей молодших школярів можна досягти за допомогою щоденного включення в навчальний процес творчих вправ, залучення учнів до творчої взаємодії прикладного характеру, проводячи дидактичні та сюжетно-рольові ігри під час уроків та у позаурочний час, також організовувати екскурсії, де діти будуть мати змогу спостерігати навколишню дійсність, отримувати різноманітну інформацію тощо.

Можна виділити такі шляхи стимулювання творчих здібностей учнів: забезпечення сприятливої атмосфери в колективі; доброзичливість з боку вчителя та однокласників, створення «ситуацій успіху»; збагачення вражень дитини про навколишнє середовище; заохочування дитини; стимулювання до пізнання нового, до саморозвитку, до розвитку допитливості; забезпечення можливості творчих дій у процесі практичної діяльності.

Вчитель початкових класів особистим прикладом має підказувати дитині шляхи творчого вирішення навчальних завдань. Розвинути творчі здібності можна на уроках математики, читання, письма, фізичної культури, праці, але більш повно, яскраво, багатогранно, емоційно реалізувати завдання розвитку креативних здібностей сприяє мистецтво та художня культура. Професійна майстерність учителя передбачає високий рівень особистої культури, обізнаність у кращих зразках світової культури, володіння комплексом спеціальних знань, умінь і навиків, мати високий рівень теоретичної та практичної підготовки, а також наявність професійно важливих якостей особистості, що дає змогу вчителю ефективно організовувати навчально-пізнавальну діяльність, взаємодіяти з учнями, здійснювати цілеспрямований педагогічний вплив.

В психолого-педагогічних дослідженнях з питань розвитку творчих здібностей та естетичного виховання дітей помітне місце відводиться грі, казці, що є надзвичайно сприятливим матеріалом для емоційно-почуттєвого досвіду особистості. Гра, гра-казка для молодших школярів – це провідний вид діяльності, і саме у грі можна творити та фантазувати. Під час такої діяльності у дітей простежується гнучкість та оригінальність мислення. Всі діти здатні до творчості, але обов'язково слід враховувати фізіологічні особливості, різний рівень здатності до навчання, готовності до участі у творчій діяльності.

Творчі здібності – це індивідуальні психологічні особливості дитини, що не залежать від розумових здібностей і проявляються в дитячій фантазії, уяві, особливому баченні світу, своєї точки зору на навколишню дійсність. Умовами, які впливають на ефективний розвиток творчих здібностей молодших школярів, є створення ситуації вибору, опрацювання завдань, застосовуючи уяву дитини, організація співтворчості у дитячому колективі і виявлення вчителем прояву творчих фантазій кожного учня, використання технологій для розвитку творчого мислення.

Створюючи умови для розвитку креативності учнів у процесі освітньої та виховної роботи, можна констатувати підвищення якості знань учнів із предметів; набуття ними навичок самостійної організації навчальної діяльності; формування позитивних особистісних якостей; активізацію творчої та пізнавальної активності; формування усвідомленої потреби вести здоровий спосіб життя.

Таким чином, навчально-виховний процес повинен у повній мірі забезпечувати розвиток творчих здібностей кожного учня, формувати креативну особистість, готувати до творчої пізнавальної та громадської діяльності.

Список використаних джерел:

1. Воробйова Т. В. Формування креативних здібностей молодших школярів у процесі розв'язання навчальних завдань: автореф. канд. пед. наук / Т. В. Воробйова. – Тернопіль, 2014. – 19 с.
2. Телячук В. П. Інноваційні технології в початковій школі / В. П. Телячук, Лесіна О. В. – Х.: Основа, 2007. – 240 с.
3. Федотова Т. В. Основні підходи до проблеми розвитку креативності особистості / Т. В. Федотова. – Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 9. – С. 60-64.
4. Череповська Н. І. Виявлення та стимуляція розвитку творчого потенціалу дітей / Н. І. Череповська. – Обдарована дитина. – 2006. – № 1. – С. 18-22.
5. Шопіна М. О. Розвиток творчого потенціалу молодших школярів / М. О. Шопіна. – Психолог. Шкільний світ. – 2008. – № 10. – С. 11-13.